

FREEDOM

ANEB CESTA ZA SVOBODOU

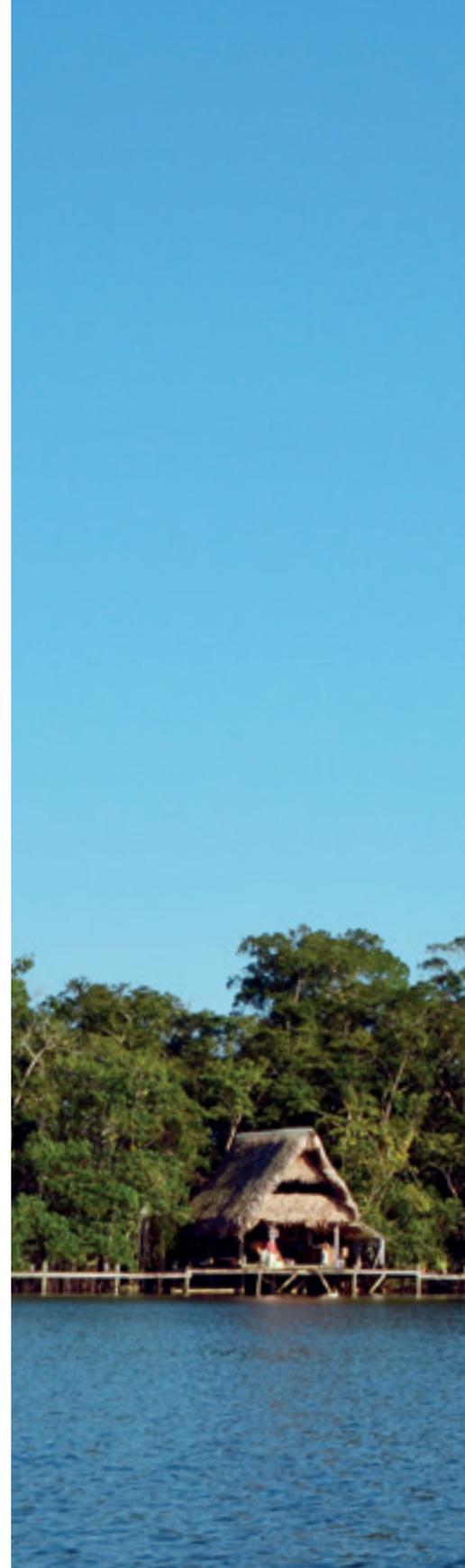
Západní pobřeží Karibského moře

SNĚHURKA na mě čeká na ostrově Svatá Lucie. Doma se mi podařilo po třech měsících detoxikovat poslední zbytky ciguenteru (otravy z toxických ryb – YACHT 12/2013), a tak se plný síly opět vydávám na další dobrodružnou plavbu, tentokrát okolo západního pobřeží Karibského moře.

Pluji na jih podél ostrovů Svatý Vincent a Grenadiny. Na Grenadě koupím antifouling na hliník a 3. října před západem slunce vyplouvám západním kurzem. Fouká ideální vítr ze zadoboku do 15 uzlů a ještě mi pomáhá západní proud 1,5 uzlu. Ten zde pravidelně teče mezi Grenadou a Trinidadem. Mým prvním cílem je Venezuela, tedy země, která nemá mezi jachtaři právě dobrou reputaci. O měsíc dříve tam piráti zastřelili holandského jachtaře. Vydávám se tedy trochu do neznáma a doufám, že námořnické štěstí bude stát při nás. Po krásné noční plavbě jsem 4. října dopoledne na dohled ostrovů Los Testigos. Ty již patří Venezuele a v pilotu se píše: „Je zde příjemná zastávka při plavbě z Grenady. Není zde port of entry, ale velitel pobřežní stráže toleruje zastávku na jeden až dva dny bez přihlášení.“ Rozhodnu se zde zastavit a počkat do rána. Přesně podle rady za-

kotvím před velitelstvím pobřežní stráže a jdu se ohlásit. Jenže jsem zřejmě vyrušil velitele z dopoledního spánku a ten se tváří vyloženě nepřátelsky. Bez přihlášení zde prý rozhodně nemohu kotvit a okamžitě jde s kolegou na kontrolu. Celou hodinu se přehrabují v lodi a vyloženě hledají, co by se jim hodilo. Nakonec mi objeví harpunu, na kterou prý zde musí být speciální povolení. Okamžitě mi vyhrožují vězením a obrovským problémem. Vše tedy vyřeší láhev karibského rumu a staré potápěčské brýle, které nutně potřebovali. Harpunu mi vrátili, ale kotvit zde nesmím a musím pokračovat dále k ostrovu Isla Margarita. Převezu oba vojáky na břeh a domluví si alespoň hodinovou prohlídku ostrova. Jsou zde čisté písčité pláže s palmami, které vytvářejí příjemný stín dřevěným domkům rybářů. Ti jsou velmi přátelští, a tak s nimi procvičuji svoje základy španělštiny.

Je poledne a na Isla Margarita mi zbývá 10 hodin plavby. Plout na tento ostrov v noci je velmi nebezpečné a ani místní rybáři mi to nedoporučují. Právě v noci zde útočí místní piráti. Obepluji tedy tento velký ostrov severní stranou a pak se stočím přímo na jih do přístavu Puerto la Cruz. Před setměním jsem již na úrovni ostrova, pluji však v bezpečné vzdálenosti 15 mil od břehu. Nepoužívám navi-

Rio Dulce

gační světla a pod pláštěm temné noci se snažím proplout. Jenže místní rybáři plují až sem, a tak kličkuji co nejdále od jejich světél. Podle očitých svědků je mnoho pirátů právě mezi nimi. Pouze si nudný rybolov zpestřují přepadáním jachtařů. Po půlnoci mě dost zneklidnilo světlo, které se neustále drželo za mnou, ačkoliv jsem několikrát změnil kurz. Asi to byla jen náhoda a po hodině se vzdálilo.

Za svítání jsem již na východní straně ostrova a měním kurz na jih. I když jsem opět daleko od pobřeží, tak vítr utichá a posledních 50 mil motoruji v absolutním bezvětří. V 15 hodin jsem před přístavem Puerto la Cruz a jsem opravdu rád. Je zde několik marin, které mají být bezpečné. Přihlášení je jednoduché, ale musí se použít agent za 150 USD. Po tomto nepříjemném cenovém šoku však nastává do-

slova cenový ráj. Vše je totiž dané kurzem k valutám. Oficiální kurz je 7 bolivarů za 1 USD. Na černém trhu se však dolar prodává za 40 bolivarů. Stání v marině pak stojí 5 USD na den včetně vody a elektřiny za jeřáb, jehož cena je na karibských ostrovech okolo 700 USD, zde účtují 200 USD. Okamžitě si jej domlouvám a druhý den již stojím na suchém doku. Za dva dny je SNĚHURKA natřená anti-

Andělský vodopád – nejvyšší vodopád světa

foulingem i novou modrou barvou na bocích a jde zpět na vodu. Marina je celá obsazená jachtaři, někteří zde stojí dlouhodobě, kvůli levným nákladům. Jídlo v restauraci s pivem za 2 USD, 4 piva za dolar, na trhu lze nakoupit čerstvé ovoce, zeleninu, maso, sýry opravdu za lidové ceny. Vše má však i druhou stranu mince. Obrovská kriminalita se podepisuje na bezpečnosti. Před vchodem do mariny je třeba stopnout taxi a vysednout z něj pouze v centru na trhu nebo u obchodů. Jakékoliv chození volně po městě se nedoporučuje. Po setmění je to vyloženě hazard. Každý z jachtařů, který se někdy zdržel ve městě, byl po setmění okraden. Vůbec si nedovím ve městě vyndat kameru nebo zrcadlovku. Každý dům zde má v oknech mříže, dokonce i v paneláku v 6. patře. Chci poznat Venezuelu i ve vnitrozemí, tak autobusem čtyři dny cestuji po jižních savanách v blízkosti řeky Orinoko. Příroda je zde nádherná a nabízí takové

poklady jako třeba Andělský vodopád, který je s 979 metry nejvyšším vodopádem světa.

V marině dotankuji „drahou“ naftu za cenu za 1 Kč/litr, na ulici totiž stojí 100 litrů nafty pouhý dolar. To je neuvěřitelné! Po 20 dnech se odhlašuji z Venezuely a spolu se mnou vyplouvají další dvě jachty. Vytvořili jsme jakýsi konvoj, protože i zde u pobřeží dochází k pirátským útokům. Po další noční plavbě bez navigačních světel zakotvím u souostroví Los Roces. To je chráněná mořská rezervace s mnoha ostrovy a hlavně mělčinami. Zde již kotví několik jachtařů, kteří plují na západ a nechtěli navštívit venezuelské pobřeží. Je zde sídlo pobřežní stráže, kde se dá bez problémů přihlásit pouze pro tyto ostrovy. Zůstanu zde tři dny a pak pokračuji na Bonaire. Těsně před ostrovem se mi roztrhla na mrtvých vlnách hlavní plachta. Šev okolo spíry povolil, takže doplouvám na motor. Plachty

jsou již osm let staré, budu přemýšlet o jejich výměně.

Přihlášení na Bonaire je zdarma a trvá asi 5 minut. Kotvení zde je však povoleno pouze na mooringových bójkách za 10 USD/den. Přímo pod lodí je nádherný korálový útes, který se táhne prakticky okolo celého ostrova. Představuje jedno z nejkrásnějších potápění v Karibiku. Po čtyřech dnech odplouvám na Curacao. Jenže před ním je ještě ostrov Malé Curacao a ten je opravdu kouzelný. Kotvím na křišťálové vodě před bílou pláží a pode mnou je korálový útes. K ránu mě probudí silné vlnění. Silná bouře přihnala metrové vlny a ze závětrné strany se stala návětrná. Vyplouvám proti větru a po 20 mílích se schovám do zátoky Spanish Water. Ta je naprosto uzavřená, a tedy ideálně chráněná, takže zde kotví snad 200 lodí. Místní „sailmaker“ mi sešije roztrženou plachtu. Hlavní město Curacaoa Willemstad

Řeka Orinoko ve Venezuele

je doslova kopií Amsterdamu. Jinak je zde velmi drahá a samé hotelové resorty. Rychle tedy odplouvám na Arubu a ta je jednoznačně nejhorším ostrovem souostrovní. Celou jižní část zabírá obrovská rafinérie a na severní polovině jsou zase samé hotely, bary, značkové obchody a kasina. Já se zde zdržím pouze dvě hodiny pro doplnění čerstvých zásob a rychle odplouvám pryč.

Vydávám se na plavbu dlouhou 300 mil v dost nepříjemné oblasti. Ihned za Arubou se zdvíhají nepříjemné vlny, neadekvátní k větru. Ten má sílu 15 uzlů, ale vlny jsou vysoké dva metry. U pobřeží Venezuely mě opět vylekali místní rybáři. Na otevřeném moři se ke mně přiblížil jeden trawler a 10 minut plul těsně vedle mého boku. Osm rybářů mě nepřetržitě sledovalo a já zase je. Pak změnili kurz a zase zmizeli. Docela jsem si oddech, ale to se již blíží k hranicím Kolumbie. O půlnoci se

točím okolo mysu Gallinas, který bývá jachtaři označován jako Mys Horn Karibiku. Silný vítr a proud zde zdvíhá vlny do nepříjemné výšky. Pluji pouze na genu se zadním větrem, vždy asi 10 minut je plavba poměrně klidná ve vlnách okolo 2,5 metru. Pak však přijde série vysokých vln určitě kolem 4 metrů a divoce mě rozhoupou. Tak to jde celé dva dny, takže když zakotvím v marině Santa Marta v Kolumbii, jsem opravdu rád. Přihlášení zde probíhá opět pouze přes agenta za 150 USD.

Kolumbie je země s krásnou a pestrou přírodou. Podnikl jsem čtyřdenní trek horami a džunglí po staré indiánské stezce až ke Ztracenému městu. To je takové malé kolumbijské Machu Picchu. Po týdnu v pěkném městě Santa Marta přeplouvám do Cartagheni. To je také překrásné město, které zde zbudovali španělští kolonizátoři a nakládali zde zlaté poklady na cesty do Španělska.

Ve starém městě jsou nádherné koloniální domy z této doby. Protože mám ještě pár dnů volno, zaletím si na výlet do Medellinu, doupěte drogových baronů. Žádného jsem tam však nepotkal.

Přeplavba do Panamy měří 230 mil a v polovině přestalo foukat. S hučícím motorem se tedy blíží k ostrovům San Blas a již daleko hledem pozoruji kokosové palmy. Na ostrově Polvenir je celnice a přihlášení stojí neuvěřitelných 230 USD. Sem za mnou přilétají dva kamarádi a společně proplouváme nejkrásnější ostrovy Karibiku. Je to autonomní oblast, kde žijí již 2000 let indiáni Kuna Yala. Celkem je zde 320 ostrovů a na každém z nich žije jedna rodina v malé dřevěné chýši. Živí se pěstováním kokosů a rybařením. Pro jachtaře pak rádi připraví na ostrově k večeři rybu nebo langustu za velmi levný peníz. Zatím jsem se nikde nesetkal s tak přátelskými lidmi jako tady. Plavba

Cartagena, Kolumbie

mezi ostrovy sice vyžaduje hodně opatrnosti, protože je zde samá mělčina nebo útes, odměnou je však panenská příroda na ostrovech a pestrý život pod hladinou. Šnorchlovali jsme s máčkami, rejnoky, karetami, korálový útes je docela pestrý.

Po dvou týdnech přeplováme směrem k Panamskému kanálu. Zakotvíme v zátoci Portobelo. Zde kotví mnoho jachtařů, kteří se připravují na plavbu kanálem. Do Colónu je to odsud hodina místním autobusem. Je to skvělý zážitek, jezdí zde staré vysloužilé školní autobusy z USA. Každý je doslova nácpan cestujícími, řidič jede jako s formulí a do všeho řvou z neuvěřitelně silných reproduktorů latinské rytmy. Město Colón je nehezké a dost zchátralé. Jakmile vykoučíte mimo hlavní třídu mezi rozpadající se domy, hrozí nebezpečí přepadení. My jsme si udělali výlet vlakem z Colónu kolem kanálu až do Panama City a druhý den jsme turistickou lodí projeli zdymadla z Gatunského jezera až do Pacifiku. Byl to silný zážitek a pro mě jakási teoretická průprava na proplutí v letech přístích.

Nyní ale pokračuji 200 mil do zátoky Boca del Toro. Netušil jsem však, že budu bojovat s dvouuzlovým proudem a popluji skoro o den déle. Tato zátoka je velmi oblíbená na dlouhodobé kotvení. Je zde bezpečno a nekrade se tady.

Proto zde zakotvím SNĚHURKU a vydám se autobusem na výlet do blízké Kostariky. Ta je známá svojí přírodou a skutečně v místních národních parcích jsem si doslova užíval se svou filmovou technikou. Kostarika je neuvěřitelně

S indiánem z kmene Kuna Yala

pestrá, nabízí přírodní parky, vulkány i písečné pláže plné palm. Však je také plná turistů a o poznání dražší. To naopak Nikaragua je dalším cenovým rájem. Je to jedna z nejchudších zemí Střední Ameriky, ale obyvatelé jsou o poznání přátelštější a milejší. Týden jsem cestoval po Nikaragui a projel nejzajímavější místa.

Po třech týdnech se vracím na SNĚHURKU a po odhlášení vyplouvám na sever. Vítr vane ostře z předoboku, a když se ještě znovu přidá protiproud, raději zbytek odmotoruji. Při odhlášení v Panamě jsem si nechal vystavit Zarpe (celní deklaraci do další země) na ostrov Providencia. Ten leží u pobřeží Nikaragui, ale patří Kolumbii. Sem připlouvám v neděli dopoledne, jenže se mi nechce opět platit za přihlášení. Projdu si pěšky pobřeží, v klidu se vyspím v chráněné zátocce a ráno ve 4 hodiny vyplouvám dál. Čeká mě plavba podél pobřeží Nikaragui. To je však 50 mil od břehu nepřístupné pro rozsáhlé mělčiny. Mám ideální vítr 12 až 15 uzlů z pravoboku, bez velkých vln, takže se věnuji pouze přesné navigaci. I zde totiž proplouvám nad mělčinou kolem 10 m a občas se objeví vystupující skála pouze 3 metry pod

San Blas

hladinou. Přes den je to dobré, ale v noci musím spoléhat pouze na vůli Neptunovu.

Druhý den odpoledne mě vyrušil silný poryv větru. Neskutečně rychle se přihnál černý mrak a než jsem stačil zrefovat velkou genu, praskl

šev zadního lemu v délce asi 8 metrů. Jsem však již blízko reefu Vivorillo, kde se dá zakotvit. Je zde klidná voda. Reef leží v polovině cesty mezi ostrovy Providencia a Guanaja v Hondurasu. Původně jsem zde chtěl zůstat déle, ale po ranním plavání jsem zjistil, že pod

inzerce

vodou není nic k vidění, takže po snídani pokračuji směrem Honduras. Zbývá mi 150 mil a jsem na prvním z karibských ostrovů v Hondurasu – Guanaje. K večeru se ještě stihnu přihlásit, jenže na emigračním nastává neřešitelný problém. Mám vystavené Zarpe do Kolumbie na ostrov Providencia a jsem v Hondurasu. Úředník mě nekompromisně posílá zpět do Kolumbie. Snažím se mu vysvětlit, že nepoplují čtyři dny zpět proti větru kvůli nějakému papíru. Ukazují tedy, že na tom magickém dokumentu škrtnu jméno Kolumbie a napíšu Honduras, protože jej stejně založí někde do krabice. To však již málem dostává infarkt, jak si mohu něco takového vůbec dovolit. Nakonec jej před kolapsem zachrání magické slůvko „souvenir“ a 20 USD položených na stole. I potom však 30 minut sepisuje protokol, kde musím vysvětlovat důvod, proč jsem se nehlásil v Kolumbii. „Byla tak silná bouře, že jsem se nemohl dostat k ostrovu a musel jsem pokračovat až sem,“ znělo moje zdůvodnění a vše dobře dopadlo. Za přihlášení se zde dokonce vůbec nic neplatí.

Druhým a největším ostrovem je Roatan, který je již značně turistický. Dokonce je zde i malá česká vesnice, kde si několik Čechů staví domy k bydlení nebo jen na rekreaci. Pluje sem také mnoho jachtařů, protože je tady bezpečněji než na honduraské pevnině. Posledním karibským ostrůvkem Hondurasu je Utila. Ten je ob-

Mayské pyramidy v Tikalu

líben hlavně mezi potápěči. Místní centra mají neustále obsazeno a lodě vozí potápěče kolem celého ostrova. Mě nejvíce lákalo potápění s velrybím žralokem, jenže sezona jeho výskytu bude až od května. Přesto jsem se nechal zlákat na potápění a opět jsem byl zklamán. Jednobarevné korály bez ryb a bez života jsou představovány jako nejkrásnější lokalita v Karibiku.

20. února vyplouvám na západ a po další noční plavbě zakotvím u nejbližšího reefu v Belize. Proplout přes tento reef do vnitřní

chráněné vody není moc jednoduché, protože se musí přesně najít průchod mělčinou. Na mapě není vyznačen, takže se jedná spíše o pokus a omyl. Naštěstí nejsou velké vlny, takže si to dovolím risknout. Odměnou mi je kotvení na klidné vodě a pod hladinou docela živo. Ráno pokračuji na jih do Guatemaly. Na noc ještě zakotvím u pláže s rybářskou vesnicí a ráno pokračuji do přístavu Livingstone. Ten leží v ústí řeky Rio Dulce. Řeka sem přinesla nánosy bahna, takže hloubka pro vplutí je

Panamský kanál

pouze 1,8 m. Bezpečně propluji až na kotviště, ale francouzská jachta s větším ponorem se musí nechat vtáhnout dovnitř silnou rybářskou lodí. V podstatě protlačí kýl přes řídké bahno v délce asi 1 míle. Ostatní jachtaři, kteří se bojí této operace, musí čekat na největší příliv, jenž zvedne hladinu o dalších 40 cm.

Ve městě Livingstone žije mix karibského a indiánského obyvatelstva. Přihlášení má na starosti agent Raul, který přiveze na loď ke kontrole celou komisi úředníků. Ale vše je rychlé, korektní a celkem platím 150 USD. Po hodině vyplouvám na řeku Rio Dulce. Má hloubku kolem čtyř metrů a vybavují se mi vzpomínky na plavbu po Amazonce. Proplouvám hustou džunglí, na stromech jsou papoušci i opice. Řeka je ale široká pouze 50 metrů a po 10 mílích jsem na jezeře El Golfete s několika krásnými zátokami na kotvení. Kotví zde jachty dokonale uklizené a vyvázané mezi mangrovy nebo palmy. Ráno pokračuji přes jezero až do

města Rio Dulce, kde je při břehu roztroušeno 12 malých marin. Jsou levné a bezpečné, a proto je hojně využívají jachtaři přes hurikánovou sezonu. Nyní jsou však poloprázdné, takže není problém s místem. Ceny se pohybují okolo 200 USD na měsíc.

Jeden týden jsem si ještě vyhradil na krátký výlet po Guatemale. Navštívil jsem Mayské pyramidy v Tikalu, historické město Antiqua, jezero Atitlán a vystoupal jsem na blízké sopky. Je jich velmi mnoho a nejvyšší měří 3 800 metrů. Ty si však nechám na příště.

Navštívil jsem velmi zajímavé země, kam jachtaři moc neplují. Většinou všichni spěchají z karibských ostrovů přímo do Panamy a kanálem dál do Pacifiku. Já však nechci vynechat žádnou zemi, protože každá je v něčem zajímavá a jedinečná. Dosud jsem se SNĚHURKOU navštívil 62 zemí a ještě mi jich mnoho zbývá. Za 6 měsíců jsem uplul celkem 2 950 námořních mil.

Text a foto Miroslav Račan

Trh ve městě Antiqua